

In cudesch d'uffants less savair dal tut

Dumondas impertinentas – dumondas intelligentas

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Dacurt hai jau sfeglià plitost per schabetg en in cudesch d'uffants – ina translaziun en sursilvan. Damai ch'jau n'hai mezza nagins uffants pitschens pli, ma sun jau dumandada sch'il cudesch fiss forsa adattà ina giada per pli tard sch'jau hai biadis e less raquinter ina parola.** L'emprim mument sun jau stada trumpada. Il cudesch cuntegna be dumondas e suenter mintga dumonda intginas lingias per nudar respostas. Quant lungurus, hai jau pensà ed avess bunamain mess d'in maun. Casualmain m'èsi anc dà en egl: «Numna trais chausas che toffan». Jau hai cumenzà a ponderar, tge ch'jau nudass. Forsa il ladimer, mes rument sut il bigl en cuschina u quest um ch'è sesì tschai di sper mai en il

tren e spizzava da suaditsch. U datti chausas che toffan anc mender, per exempel la partiziun da parfumeria en ina stizun gronda, il cherosin d'in eroplan vegl u il fried d'in uigl da pors?

Mias mirveglias èn tuttenina stadas allerta ed jau hai sfeglià vinavant. Per part hai jau chattà dumondas bunamain in zichel impertinentas u magari intimas. Il cudesch vuleva per exempel savoir: «Chavas ti mintgatant nas? Tge fas ti lura cun quai che ti has chavà ora?» Ubain: «Fissas ti pli gugent la pli bella u la pli perderta u la pli bainvesida en tia classa?» Malgrà ch'jau na vom betg pli a scola, ma sun jau tuttina dumandada tgenina da questas qualitads ch'jau avess il pli gugent. Ed jau stos conceder ch'jau sun stada in zichel schoccada da mia risposta.

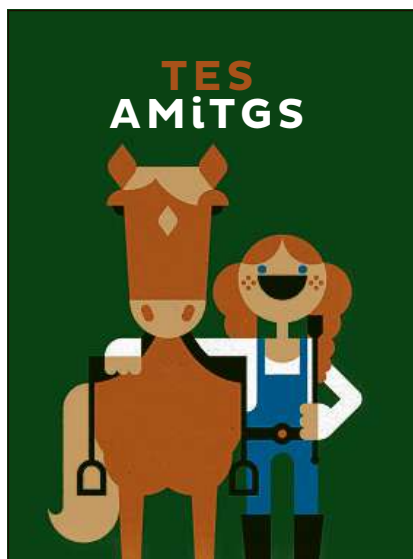
La finala hai jau legì tuttas dumondas dad A-Z – en tut 333. Jau hai empruvà da responder pli u main sincer e sun mainsvart stada stutta. «Tgenin è tes lieu preferi en vossa abitaziun?» Atgnamain il letg da visetas. «Has ti gia ina giada durmì sut tschiel avert?» Na, ma quai vulev'jau gea gia daditg far. Pertge pomai n'hai jau anc mai fatg quai. I fiss gea uschè simpel. «Tge è il pli lungurus che ti sas t'imaginar?» Guardar tennis, era sche Federer dat. Magari daventi bunamain filosofic: «Pertge crain tscherts carstgauns en Dieu ed auters betg?» U sociocritic: «Pertge manegias ti che buobs portan plitost darar rassas?»

Il tetel è dal reminent «In cudisch plein damondas» e malgrà ch'il cudesch na cuntegna gnanc ina suletta risposta, è ins sin l'ultima pagina tuttina in pau

pli perlost ch'avant. Ins sa dapli da sasez ed ha fatg ponderaziuns ch'ins n'avess uschiglio mai ristgà da far u na fiss gnanc vegnì sin l'idea. Gliez na fa sa chapescha betg mo bain ad uffants, mabain era ad inqual creschì sco jau pos sincerar suenter mias 333 respostas.

L'ediziun sursilvana han procurà *Annalisa Cathomas e Rino Darms* da l'univiu Viro (visiu romontscha). Proximamain duessi dar anc in'ediziun en rumantsch grischun. Ils auturs dal cudesch èn *Mikael Krogerus e Roman Tschäppeler* che han publicità era bestsellers sco «50 Erfolgmodelle» u «Die Welt erklärt in drei Strichen».

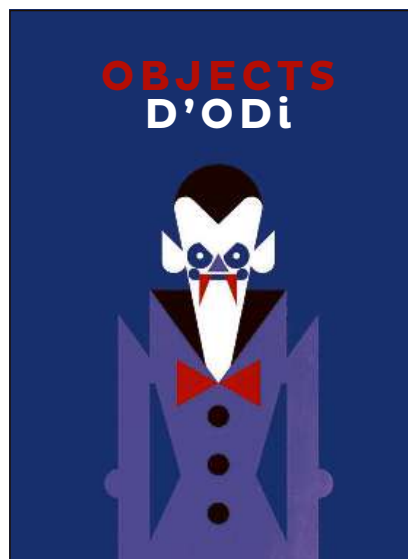
Mikael Krogerus, Roman Tschäppeler, «In cudisch plein damondas», ediziun Viro, 175 paginas e bleras illustraziuns, 14 francs, ISBN 978-3-03900-980-0.

Il cudesch dumonda suenter ils megliers amis, tge ch'ins schazegia vi dad els e viceversa.

Tge fried, vestgì u giu da computer han ins il pli gugent?

Objects d'odi san esser tant legums ch'ins scumandass il pli gugent, sco era personas.

L'uffant sa dar buns cussegls en il cudesch, per exempel als creschids che han memia pauc temp.

ILLUSTRAZIUNS BÜRO DESTRUCT